

Ammatillisen koulutuksen uudistuminen, keskeisiä ehdotuksia

Yli-insinööri
Timo Repo

Hallituksen toimintasuunnitelman linjaukset

- ◆ Uudistetaan ammatillisen koulutuksen kokonaisuutta koskeva **toimintalainsäädäntö**: yksi laki, jossa lähtökohtana on osaamisperusteisuus ja asiakaslähtöisyys.
- ◆ Tehdään ammatillisen koulutuksen **tutkintouudistus** sekä kevennetään tutkintojärjestelmään liittyvää sääntelyä ja hallintoa.
- ◆ Uudistetaan ammatillisen koulutuksen **opiskelijavalintoja ja hakupalveluja**.
- ◆ Luodaan ja otetaan **käyttöön uusi koulutussopimusmalli**.
- ◆ Käynnistetään koulutuksen **järjestäjä rakenteen kehittämisohjelma**.
- ◆ Uudistetaan ja **digitalisoidaan** ammatillisen koulutuksen järjestäjien toimintaprosesseja ja oppimisympäristöjä.
- ◆ Uudistetaan ammatillisen koulutuksen **rahoitusjärjestelmä** yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.
- ◆ Lisätään toiminnan **vaikuttavuuden ja tehokkuuden painoarvoa** rahoituksessa ja puretaan asiakaslähtöistä, tuloksellista ja tehokasta toimintaa rajoittavaa sääntelyä.
- ◆ Uudistetaan ammatillisen koulutuksen säätely- ja ohjausjärjestelmää siten, että kaikkea ammatillista koulutusta säädellään **jatkossa yhdellä järjestämisluvalla**.
- ◆ **Uudistetaan ohjausjärjestelmää** tuloksellisuuteen, laatuun ja vaikuttavuuteen painottuvaksi ja virtaviivaistetaan koulutuksen järjestäjien toiminnan ohjausta.

Uusi ammatillisen koulutuksen järjestelmä - keskeisiä ehdotuksia (1)

- ◆ **Hakeutuminen ja koulutukseen pääsy**
 - useita väyliä osaamisen kehittämiseen - jatkuva haku ja yhteishaku hakeutumisen pääväylinä
 - hakeutumisen painopistettä siirretään jatkuvaan hakuun – tukee elinikäistä oppimista
 - kehitetään kaikille hakijoille avoimia, matalan kynnyksen digitaalisia hakupalveluita
- ◆ **Osaamisperusteiset ja asiakaslähtöiset koulutuspolut ja oppimisympäristöt**
 - tutkintojärjestelmän uudistaminen: osaamisperusteisuus, joustavuus, selkeys, vähemmän tutkintoja
 - yksi näyttöperusteinen tapa suorittaa tutkinto kaikille
 - henkilökohtaistaminen kaikille tutkinnon tai tutkinnon osan suorittajille – henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma yksilöllisen opintopolun perustana
 - koulutuksen järjestäjä myöntää tutkintotodistuksen kaikkiin tutkintoihin – rinnakkaisen sääntelyn purkaminen
 - työelämän vahva rooli osaamisen arvioinnissa ja laadunvarmistuksessa
 - Erilaisten oppimisympäristöjen ja oppimiskäytäntöjen, ml. digitaalisten oppimisympäristöjen ja –ratkaisujen laaja hyödyntäminen yksilöllisissä opintopoluissa

Uusi ammatillisen koulutuksen järjestelmä - keskeisiä ehdotuksia (2)

- ◆ **Työpaikalla** tapahtuvan opiskelun kehittäminen: **koulutussopimus ja oppisopimus päämuotoina**
 - tavoitteellista ja ohjattua oppimista työpaikoilla työelämälle ja opiskelijalle parhaiten soveltuvalla tavalla
- ◆ **Tutkintojen ja koulutuksen järjestäminen**
 - yksi järjestämislupa, joka kattaa kaiken ammatillisen koulutuksen
 - ohjauksen painopiste koulutuksen järjestäjien toiminnan tuloksellisuudessa ja laadussa
 - uuden ohjausjärjestelmän pääelementit: järjestämisluvat, suoritepäätökset ja ohjauskeskustelu
- ◆ **Tutkintotavoitteinen ja osa ei-tutkintotavoitteisesta työvoimakoulutuksesta osaksi uutta ammatillisen koulutuksen järjestelmää**
- ◆ **Koulutuksen järjestäjäjärakenteen uudistaminen**
 - Kehittämishjelmalla varmistetaan ammatillisen koulutuksen laadusta ja saatavuudesta pienenevän rahoituksen olosuhteissa. Toimijoita kannustetaan sopeuttamaan toimintaansa uuteen rahoituskehikseen esimerkiksi luomalla nykyistä suurempia kokonaisuuksia

Uusi ammatillisen koulutuksen järjestelmä - keskeisiä ehdotuksia (3)

- ◆ Rahoitus ja ohjaus
 - rahoitusjärjestelmästä rakennetaan yhtenäinen kokonaisuus – erillisiä rahoitusväyliä puretaan ja järjestelmää selkeytetään ja yksinkertaistetaan
 - **toiminnan tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden painoarvo rahoituksessa kasvaa merkittävästi**
 - rahoitusjärjestelmä tukee osaamisperusteisuutta – asiakkaiden tarpeet ohjaavat vahvemmin koulutusratkaisuja
 - **rahoitus kannustaa opiskeluprosessien tehostamiseen ja koulutusaikojen lyhentämiseen**
 - toiminnan ohjaus strategisemmaksi – yksityiskohtaista sääntelyä puretaan
 - rahoitus jatkossakin laskennallista ja yleiskatteellista – ei korvamerkkejä

Koulutukseen hakeutuminen ja pääsy

- ◆ ”Hakeudutaan osaamiseen, ei oppilaitokseen”
- ◆ Yhteishaku perusopetuksen hakeutumisvuonna päättäneiden pääasiallinen hakuväylä ammatilliseen perustutkintoon ja valmentavaan koulutukseen
- ◆ Jatkuva haku omaehtoisen osaamisen kehittämisen pääväyläksi – hakeutuminen tutkintoihin, tutkinnon osiin ja ei-tutkintotavoitteiseen koulutukseen
- ◆ TE-hallinto päättää jatkossakin asiakkaidensa koulutukseen pääsystä

Osaamispisteet käyttöön kaikissa ammatillisissa tutkinnoissa

- ◆ Ammatilliset tutkinnot koostuvat ammatillisista tutkinnon osista
 - Ammatilliseen perustutkintoon sisältyy myös kaikille tutkinnoille yhteisiä tutkinnon osia.
 - **Yhteiset tutkinnon osat ovat pakollisia ammatillista perustutkintoa suorittaville opiskelijoille**, lisäksi huolehditaan myös muilla tavoin geneeristen/perustaitojen vahvistamisesta **myös aikuisten osalta**.
 - Ammatillisten perustutkintojen vapaasti valittavista tutkinnon osista erillisinä tutkinnon osina luovutaan

Toisen asteen ammatillisen koulutuksen reformi

- ◆ Vahvistetaan ammatillisen koulutuksen yhteiskunnallista merkitystä.
- ◆ Uudistetaan koulutuksen rahoitusta ja rakenteita jatko-opintokelpoisuus säilyttäen.
- ◆ Huolehditaan alueellisesti kattavasta koulutuksesta sekä tiivistetään koulutuksen ja työelämän välistä vuorovaikutusta.
- ◆ *osaamisperusteisuus, asiakaslähtöisyys, tuloksellisuus, tehokkuus, vaikuttavuus, laatu*

Ammatillisia tutkintoja ovat ammattillinen perustutkinto, ammattitutkinto ja erikoisammattitutkinto

- ◆ Ammatilliset tutkinnot koostuvat ammatillisista tutkinnon osista
- ◆ luovutaan nykyisistä ns. ”oppilaitosmuotoisesta” perustutkinnon suorittamistavasta sekä näyttötutkinnoista ja kehitetään niistä uusi näyttöperusteinen malli
- ◆ Osaaminen osoitetaan pääasiallisesti aidoissa työelämän tilanteissa

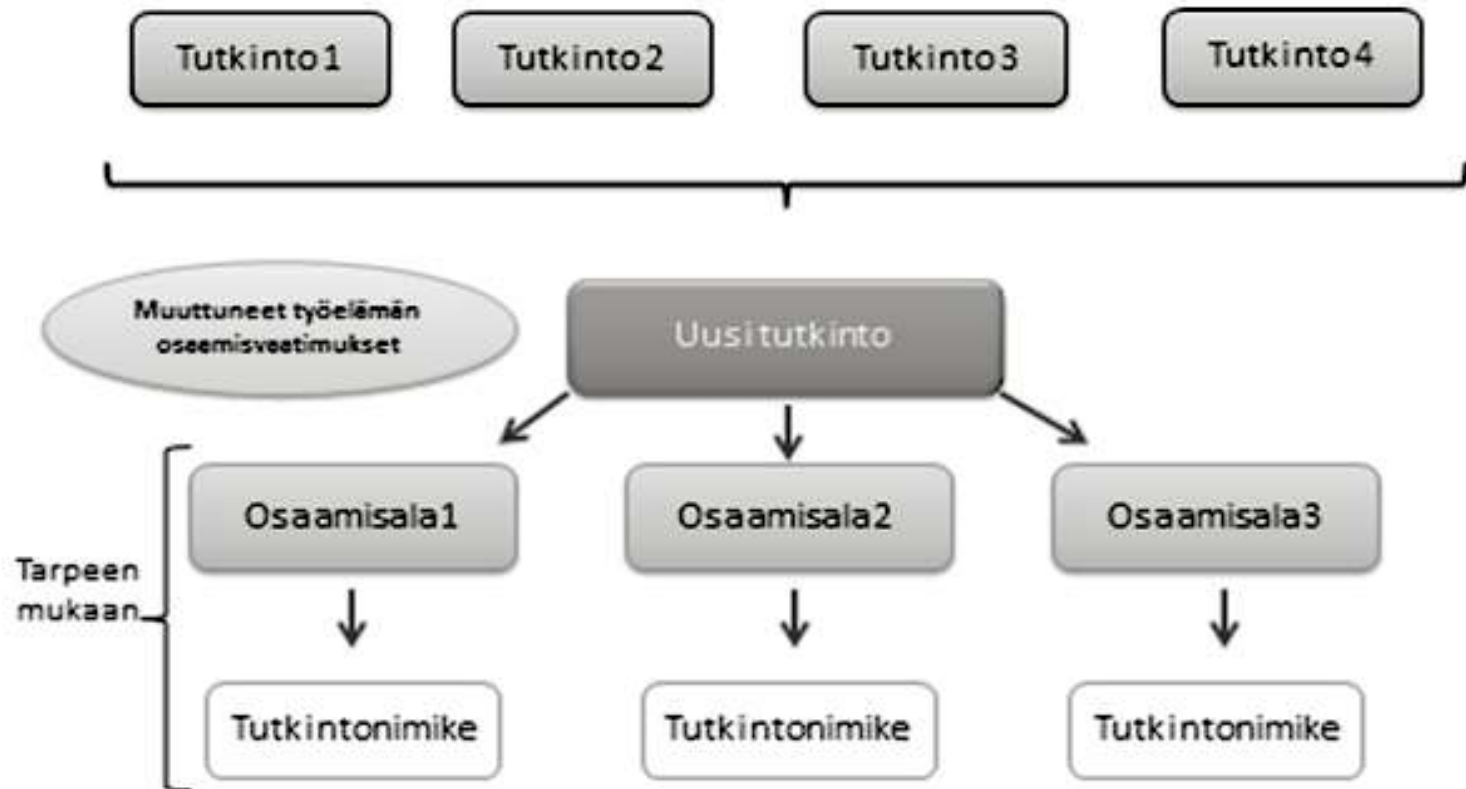

Tutkintorakenteen kehittäminen parantaa ammatillisen tutkintorakenteen työelämävastaavuutta

- ◆ lisää mahdollisuuksia yksilölliseen suuntautumiseen
- ◆ tutkintojen uudistamisen nopeuttaminen
- ◆ tutkintorakennetta selkeytetään
- ◆ Työn tuloksena tutkintojen määrä muuttuisi:
 - ammatillisessa peruskoulutuksessa 52 -> 42
 - ammattitutkinnoissa 177 -> 64
 - erikoisammattitutkinnoissa 122 -> 59
 - yhteensä 351 -> 165

Tutkintojen rakentuminen nykyisistä tutkinnoista

Kuljetusala, perus- ja ammattitutkinnot

Nykytilanne	Ehdotus
Logistiikan pt	Logistiikan pt
Yhdistelmäajoneuvonkuljettajan at Linja-autonkuljettajan at Puutavaran autokuljetuksen at	Kuljetusalan at
Auto- ja kuljetusalan työnjohdon at	Pilkotaan osaamisaloiksi?

Kuljetusalan ammattitutkinto, esitetty muodostuminen

Osaamisala	Mahdollinen tutkintonimike
Henkilöliikenteen osaamisala	Linja-autonkuljettaja
Tavaraliikenteen osaamisala (Puutavara-autonkuljettajalle toivottu myös omaa osaamisalaa)	Yhdistelmäajoneuvonkuljettaja Kuorma-autonkuljettaja Säiliöautonkuljettaja Puutavara-autonkuljettaja
Työnjohto???	

Reformin keskeisiä ehdotuksia

- ◆ **tutkintojärjestelmän uudistaminen:**
osaamisperusteisuus, joustavuus, selkeys, vähemmän tutkintoja
- ◆ hakeutumisen painopistettä siirretään jatkuvaan hakuun – tukee elinikäistä oppimista
- ◆ **yksi näyttöperusteinen tapa suorittaa tutkinto**
- ◆ henkilökohtaistaminen kaikille tutkinnon tai tutkinnon osan suorittajille
- ◆ koulutuksen järjestäjä myöntää tutkintotodistuksen kaikkiin tutkintoihin – rinnakkaisen sääntelyn purkaminen
- ◆ **työelämän vahva rooli** osaamisen arvioinnissa ja laadunvarmistuksessa

Työpaikalla tapahtuvan opiskelun kehittäminen: koulutussopimus ja oppisopimus

- ◆ Lähtökohtana ohjattu ja tavoitteellinen oppiminen työpaikoilla
- ◆ **Koulutussopimus (ei-työsuhde)**
- ◆ **Oppisopimus (työsuhde)**
- ◆ Koulutussopimus ja oppisopimus suunnitellaan ja toteutetaan tutkinnon osittain opiskelijan ja työelämän tarpeiden mukaisesti

Koulutussopimus opiskelija ei ole työsuhteessa työpaikkaan

- ◆ Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että työpaikalla tapahtuva oppiminen järjestetään siten, että opiskelijalle asetetut osaamistavoitteet saavutetaan
- ◆ Työpaikka ja koulutuksen järjestäjä molemmat nimeävät vastuuhenkilön työpaikalla tapahtuvan oppimisen ohjaamista varten, koulutuksen järjestäjällä päävastuu pedagogisesta prosessista
- ◆ Työpaikka vastaa opiskelijan työturvallisuudesta työpaikalla tapahtuvan oppimisen aikana.
- ◆ Päätoimisella opiskelijalla on koulutussopimuksessa oikeus opintotukeen ja koulumatkatukeen